

ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. α. Λάθος β. Σωστό γ. Σωστό δ. Λάθος ε. Λάθος

A2. 1. γ 2. β

ΘΕΜΑ Β

B1.

α) Η τάση για αύξηση των τιμών είναι πιο έντονη, καθώς η οικονομία πλησιάζει το επίπεδο της πλήρους απασχόλησης. Αρχίζουν τώρα να εμφανίζονται “στενότητες”, δηλ. ελλείψεις, αρχικά σε ορισμένες κατηγορίες εξειδικευμένης εργασίας και αργότερα σε εργατικό δυναμικό γενικά. Η αύξηση της παραγωγής γίνεται δυσκολότερη, το κόστος αυξάνεται και η αύξηση των τιμών γενικεύεται. Η οικονομία βρίσκεται στην κορυφή του κύκλου, δηλαδή στο τελευταίο στάδιο της ανοδικής της πορείας.

Σε αυτό το στάδιο η οικονομία είναι πιο ευαίσθητη και περισσότερο ευάλωτη στους διάφορους παράγοντες που μπορούν να ανακόψουν την ανοδική πορεία της. Αν αυτό συμβεί, τότε επέρχεται κρίση, η οικονομία έχει ξεπεράσει το ανώτατο σημείο και εισέρχεται στη φάση της καθόδου.

β) Εποχιακή ανεργία: Πολλές επιχειρήσεις, όπως, για παράδειγμα, οι αγροτικές και οι τουριστικές, παρουσιάζουν συστηματικές μεταβολές στην παραγωγική τους δραστηριότητα κατά τη διάρκεια του έτους. Οι μεταβολές της παραγωγής συνοδεύονται από αντίστοιχες μεταβολές της απασχόλησης εργατικού δυναμικού και, συνεπώς, από μεταβολές της ανεργίας. Αυτή η ανεργία ονομάζεται εποχιακή. Χαρακτηριστικό της εποχιακής ανεργίας είναι ότι επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο και είναι προσωρινή και μικρής σχετικά διάρκειας.

Ανεργία Ανεπαρκούς Ζήτησης: Η ανεργία λόγω ανεπαρκούς ζήτησης, ονομαζόμενη και κενσσιανή ανεργία, είναι εκείνη που προέρχεται από την πτώση της οικονομικής δραστηριότητας στις φάσεις της καθόδου και της ύφεσης του οικονομικού κύκλου. Πρόκειται, δηλαδή, για αδυναμία της συνολικής ζήτησης της οικονομίας να απορροφήσει τη συνολική προσφορά εργατικού δυναμικού. Η ανεργία αυτή έχει κυκλικό χαρακτήρα, δηλαδή επαναλαμβάνεται, και η διάρκειά της εξαρτάται από τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Θα χρησιμοποιήσουμε τους τύπους: $KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi}$ και $KE_{\Omega} = \frac{\Delta\Phi}{\Delta\Omega}$

Από εκφώνηση προκύπτει ότι: $B \rightarrow \Gamma: KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} = \frac{6}{3} = 2$ και $\Delta \rightarrow \Gamma: KE_{\Omega} = \frac{\Delta\Phi}{\Delta\Omega} = \frac{2}{8} = \frac{1}{4}$

$$\Delta \rightarrow \Gamma: KE_{\Omega} = \frac{\Delta\Phi}{\Delta\Omega} \leftrightarrow \frac{1}{4} = \frac{\Phi_{\Delta} - 500}{1200 - 0} \leftrightarrow \Phi_{\Delta} = 800$$

$$\Gamma \rightarrow \Delta: KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} \leftrightarrow \frac{1}{4} = \frac{1200 - 0}{800 - 500} = 4$$

$$B \rightarrow \Gamma: KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} \leftrightarrow 2 = \frac{\Omega_B - 1200}{500 - 200} \leftrightarrow \Omega_B = 1800$$

$$\Gamma \rightarrow B: KE_{\Omega} = \frac{\Delta\Phi}{\Delta\Omega} = \frac{500 - 200}{1800 - 1200} = \frac{1}{2}$$

$$A \rightarrow B: KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} = \frac{2000 - 1800}{200 - 0} = 1$$

$$B \rightarrow A: KE_{\Omega} = \frac{\Delta\Phi}{\Delta\Omega} = \frac{200 - 0}{2000 - 1800} = 1$$

Συνδυασμοί	Αγαθό Φ	Αγαθό Ω	KE _Φ (σε όρους Ω)	KE _Ω (σε όρους Φ)
A	0	2.000		
			:=1	:=1
B	200	:=1.800		
			:=2	:=1/2
Γ	500	1.200		
			:=4	:=1/4
Δ	:=800	0		

Γ2. Θα υπολογίσουμε για $\Phi_A=150$ το μέγιστο Ω:

Συνδυασμοί	Αγαθό Φ	Αγαθό Ω	KE _Φ (σε όρους Ω)
A	0	2.000	
A'	150	ω	1
B	200	1.800	

$$A \rightarrow A': KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} \leftrightarrow 1 = \frac{2000 - \omega}{150 - 0} \leftrightarrow \omega = 1850$$

Για $\Phi_A=150$ το μέγιστο $\Omega=1.850$, επομένως ο συνδυασμός P είναι εφικτός (αλλά όχι μέγιστος), αφού για την ίδια ποσότητα $\Phi=150$ αντιστοιχεί σε $\Omega=1.810 < \text{μέγιστο } \Omega$.

Γ3. $\Lambda(\Phi=400, \Omega=1.400)$

Αφού η παραγωγή του Ω θα μειωθεί κατά 50% θα γίνει: $\Omega' = 1400 - \frac{50}{100} \cdot 1400 = 700$

Θα υπολογίσουμε για $\Omega_{\Gamma'}=700$ το μέγιστο Φ :

Συνδυασμοί	Αγαθό Φ	Αγαθό Ω	KE_{Φ} (σε όρους Ω)
Γ	500	1.200	
Γ'	φ	700	4
Δ	800	0	

$$\Gamma' \rightarrow \Delta: KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} \leftrightarrow 4 = \frac{700 - 0}{800 - \varphi} \leftrightarrow \varphi = 625$$

Συνεπώς η παραγωγή του αγαθού Φ θα αυξηθεί από 400 σε 625, κατά: $625 - 400 = 225$ μονάδες.

Γ4. Ο ακριβής ορισμός της καμπύλης των παραγωγικών δυνατοτήτων (Κ.Π.Δ) είναι ότι δείχνει τις μεγαλύτερες ποσότητες ενός προϊόντος που είναι δυνατό να παραχθούν σε μια οικονομία για κάθε δεδομένη ποσότητα του άλλου προϊόντος.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Για το έτος 2021:

$$\text{Σύνολο Δαπανών} = 320.000 + 400.000 + 380.000 + 500.000 = \mathbf{1.600.000 \text{ €}}$$

Αφού ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ελλειμματικός, αυτό σημαίνει ότι οι δαπάνες υπερβαίνουν τα έσοδα κατά 550.000 €, συνεπώς:

$$\text{Έσοδα} - \text{Δαπάνες} = -550.000 \rightarrow \text{Έσοδα} = \text{Δαπάνες} - 550.000 \rightarrow$$

$$\text{Έσοδα} = 1.600.000 - 550.000 \rightarrow \text{Έσοδα} = \mathbf{1.050.000 \text{ €}}$$

Σύνολο Εσόδων = Φόροι Εισοδήματος + Φόροι Περιουσίας + Φόροι Δαπάνης + Υπόλοιπα Έσοδα

$$1.050.000 = 240.000 + 320.000 + 340.000 + \text{Υπόλοιπα Έσοδα} \rightarrow \text{Υπόλοιπα Έσοδα} = \mathbf{150.000 \text{ €}}$$

Κρατικός Προϋπολογισμός Έτους 2021	
Έσοδα	σε ευρώ
Φόροι Εισοδήματος	240.000
Φόροι Περιουσίας	320.000
Φόροι Δαπάνης	340.000
Υπόλοιπα Έσοδα	; = 150.000
Σύνολο Εσόδων	; = 1.050.000

ΕΛΛΗΝΙΚΟ-ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ: • Κύπρου 51, τηλ. 2109941471, 2109935566 • Γερουλάνου 103, τηλ. 2109911067

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ: Ναυαρίνου 12, τηλ. 2109944396,

ΓΛΥΦΑΔΑ: Λ. Βουλιαγμένης 147 & Πραξιτέλους 2, τηλ. 2109680008

email : support@romvos.edu.gr

Δαπάνες	σε ευρώ
Δαπάνες για Παιδεία	320.000
Δαπάνες για Ασφάλεια	400.000
Δαπάνες για Υγεία	380.000
Δαπάνες για Επενδύσεις	500.000
Σύνολο Δαπανών	; = 1.600.000

Δ2. Για το έτος 2022:

Δαπάνες για Παιδεία = 352.000

Δαπάνες για Ασφάλεια = $400.000 / 2 = 200.000$

Δαπάνες για Υγεία = $380.000 / 2 = 190.000$

Δαπάνες για Επενδύσεις = $500.000 - \frac{30}{100} \cdot 500.000 = 350.000$

Σύνολο Δαπανών = $352.000 + 200.000 + 190.000 + 350.000 = 1.092.000$ €

Σύνολο Εσόδων = $1.050.000 + \frac{30}{100} \cdot 1.050.000 = 1.365.000$ €

Εφόσον το 2022 τα έσοδα υπερβαίνουν τις δαπάνες, ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι πλεονασματικός με πλεόνασμα:

Έσοδα – Δαπάνες = $1.365.000 - 1.092.000 \rightarrow$ **πλεόνασμα = 273.000 €**

Δ3.

α. Για το έτος 2021:

Πληθυσμός = 2.000.000

Μικρά παιδιά = $\frac{2}{100} \cdot 2.000.000 = 40.000$

Ασθενείς = 150.000

Στρατιώτες = $150.000 \cdot 2 = 300.000$

Ηλικιωμένοι = 250.000

Άεργοι (μπορούσαν αλλά δεν ήθελαν να εργαστούν) = $250.000 / 2 = 125.000$

Οι παραπάνω ομάδες ατόμων ανήκουν στον Οικονομικά Μη Ενεργό Πληθυσμό, επομένως:

Οικονομικά Μη Ενεργός Πληθυσμός = $40.000 + 150.000 + 300.000 + 250.000 + 125.000 \rightarrow$

Οικονομικά Μη Ενεργός Πληθυσμός = 865.000

Πληθυσμός = Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός + Οικονομικά Μη Ενεργός Πληθυσμός \rightarrow

$2.000.000 =$ Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός + 865.000 \rightarrow

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός = 1.135.000 (ή Εργατικό Δυναμικό)

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{αριθμός ανέργων}}{\text{εργατικό δυναμικό}} \cdot 100 \leftrightarrow 6 = \frac{\text{άνεργοι}}{1.135.000} \cdot 100 \leftrightarrow \text{Άνεργοι} = 68.100$$

$$\begin{aligned} \text{Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός} &= \text{Απασχολούμενοι} + \text{Άνεργοι} \rightarrow \\ 1.135.000 &= \text{Απασχολούμενοι} + 68.100 \rightarrow \text{Απασχολούμενοι} = 1.066.900 \end{aligned}$$

β. Για το έτος 2022:

Τα άτομα που απολύθηκαν (απασχολούμενοι \rightarrow άνεργοι) είναι:

$$1.066.900 \cdot \frac{7}{100} = 74.683$$

Επομένως τα δεδομένα για την υποθετική οικονομία γίνονται ως εξής:

$$\text{Απασχολούμενοι} = 1.066.900 - 74.683 = 992.217$$

$$\text{Άνεργοι} = 1.135.000 - 992.217 = 142.783$$

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{αριθμός ανέργων}}{\text{εργατικό δυναμικό}} \cdot 100 = \frac{142.783}{1.135.000} \cdot 100 = 12,58\%$$

Σχολιασμός Θεμάτων

Τα θέματα ήταν σαφή και αναμενόμενα, από κεφάλαια που αναμέναμε και είχαν δουλευτεί καλά στην τάξη καθόλη τη διάρκεια της χρονιάς. Οι καλά προετοιμασμένοι μαθητές ανταποκρίθηκαν χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Οι ασκήσεις απαιτούσαν αυξημένη κριτική ικανότητα από τους μαθητές καθώς δεν ήταν «τυποποιημένες» και απαιτούσαν αρκετούς υπολογισμούς. Σε ορισμένα ερωτήματα τα αποτελέσματα είχαν αρκετά απαιτητικές και χρονοβόρες πράξεις.

Συγγραφή Απαντήσεων
Λευτέρης Μυλωνάς